

**ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රකාශය සම්පූර්ණ කිරීම හා
 ත්‍රෛමාසික බදු වාරික ගෙවීම පිළිබඳ උපදෙස්
 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය**

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 90 සහ 91 වන වගන්ති ප්‍රකාරව, සහ 2021 අංක 10 දරන සංශෝධන පනතින් සහ 2022 අංක 45 දරන සංශෝධන පනතින් සංශෝධනය වූ පරිදි “වාරික ගෙවන්නෙකු” වන තැනැත්තකු **ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රකාශයේ** ගණනය කර ඇති **ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි ආදායම** මත පදනම්ව එකී තක්සේරු වර්ෂයේ අගෝස්තු 15 වන දින, නොවැම්බර් 15 වන දින සහ පෙබරවාරි 15 වන දින සහ එළඹෙන තක්සේරු වර්ෂයේ මැයි 15 වන දින කාර්තුමය වාරිකවලින් ආදායම් බදු ගෙවීම සිදු කළ යුතු අතර, **ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රකාශය (SET)** පළමු වාරිකය ගෙවන දිනයේ දී එනම් 2024 අගෝස්තු 15 වන දින භාර දිය යුතුය.

ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රකාශය (SET) ආකෘති පත්‍රය සම්පූර්ණ කිරීමට ප්‍රථමයෙන්, මෙම උපදෙස් මාලාව කියවන ලෙසට තරයේ අවවාද කරනු ලැබේ.

මෙම උපදෙස් මාලාව;

- පොදු උපදෙස්
- **ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රකාශය (SET) සම්පූර්ණ කිරීමට උපදෙස් සහ**
- **ගෙවිය යුතු ත්‍රෛමාසික ආදායම් බදු වාරික ගෙවීම් ගණනය කිරීම**
 යනාදියෙන් සමන්විත වේ.

1. පොදු උපදෙස්

SET ආකෘති පත්‍රය I කොටස, II කොටස සහ III කොටස ලෙස කොටස් තුනකින් සමන්විතය. සෑම වාරික ගෙවන්නෙක්ම SET ආකෘති පත්‍රයේ කොටස් තුන ම සම්පූර්ණ කළ යුතුය.

1.1 නිකුත් කිරීම හා භාර දීම

- **නිකුත් කිරීම**
 2021 අංක 10 දරණ පනතින් හා 2023 අංක 4 දරණ පනතින් සංශෝධිත 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 113 (1) වගන්ති ප්‍රකාර බදු වාර්තා ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ගොනු කිරීම ආදායම් බදු වාර්තා ගොනු කරන සියලුම තැනැත්තන්ට අනිවාර්ය වේ.
 දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙබ් අඩවිය හරහා ඉලෙක්ට්‍රොනික ගොනු කිරීම සඳහා කටයුතු සුදානම් කර ඇත. වැඩිදුර විස්තර සඳහා කරුණාකර www.ird.gov.lk වෙබ් අඩවියේ ඇති දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද මාර්ගෝපදේශ මාලාව පරිශීලනය කරන්න. එබැවින්, 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත

ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රකාශය ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ගොනු කිරීම සඳහා මාර්ගගත පහසුකම භාවිතා කිරීමට සියලුම බදුගෙවන්නන් දිරිගන්වනු ලැබේ. SET ආකෘති පත්‍රය දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල් විසින් ආදායම් බදු අය කළ හැකි තැනැත්තන් වෙත නිකුත් කරනු ලැබේ. එලෙස SET ආකෘති පත්‍රය නොලැබුණු තැනැත්තන් (2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළහැකි ආදායම රු. 1,200,000 ඉක්මවන පුද්ගලයින්) දේශීය ආදායම් ප්‍රධාන කාර්යාලයේ බදු උපකාරක සේවා සහ ප්‍රවර්ධන අංශයෙන් හෝ ඕනෑම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයකින් SET ආකෘති පත්‍රය ලබා ගැනීමට ඉල්ලීමක් කළ යුතුය.

- **භාර දීම**

2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රකාශය ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ගොනු කිරීම සඳහා මාර්ගගත පහසුකම භාවිතා කිරීමට සියලුම බදුගෙවන්නන් දිරිගන්වනු ලැබේ. නියමිත පරිදි සම්පූර්ණ කරන ලද SET ආකෘති පත්‍රය සර් චිත්තම්පලම් ඒ ගාර්ඩිනර් මාවත, කොළඹ 02 පිහිටි දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ මධ්‍යම ලේඛන කළමනාකරණ අංශයට (CDMU) හෝ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ඕනෑම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයකට පැමිණ භාරදීම හෝ ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් යොමු කිරීම කළ හැකිය.

1.2 ඇස්තමේන්තුගත බද්ද ගෙවීම

- **නියමිත දිනයන් සහ කාලපරිච්ඡේද කේත**

ඇස්තමේන්තුගත බද්ද සමාන වාරික හතරකින් පහත දැක්වෙන දිනවලදී පහත බදු කාල සීමා කේත භාවිතා කරමින් ගෙවිය යුතුය.

බදු වාරිකය	ගෙවීමට නියමිත දිනය	ගෙවීම් කාලපරිච්ඡේද කේතය
පළමු වාරිකය	2024 අගෝස්තු 15	24251
දෙවන වාරිකය	2024 නොවැම්බර් 15	24252
තෙවන වාරිකය	2025 පෙබරවාරි 15	24253
හතරවන වාරිකය	2025 මැයි 15	24254

- **බදු ගෙවීම**

ත්‍රෛමාසික ගෙවීම් කිරීමේදී දෙපාර්තමේන්තුව විසින් බදු ගෙවන්නන් වෙත නිකුත් කරනු ලබන ගෙවීම් පත්‍රිකා භාවිතා කළ යුතු අතර, එකී පත්‍රිකා බදුගෙවන්නන් හට තැපැල් මගින් එවනු ඇත. ගෙවීම් පත්‍රිකා දේශීය ආදායම් ප්‍රධාන කාර්යාලයේ බදු උපකාරක සේවා සහ ප්‍රවර්ධන අංශයෙන්, සියලුම ප්‍රාදේශීය කාර්යාල වලින් සහ ලංකා බැංකුවේ ඕනෑම ශාඛාවකින් ලබාගත හැක.

ඊට අමතරව, මාර්ගගත බදු ගෙවීම් ක්‍රමවේදය (OTPP) හරහා ද ගෙවීම් සිදු කළ හැකිය. වැඩි විස්තර සඳහා කරුණාකර අංක PN/PMT/2021 දරන (සංශෝධිත) 2021.06.08 දිනැති සහ අංක දරන PN/PMT/2022.01 2022.05.17 දිනැති, මහජන නිවේදනයන් සඳහා යොමුවන්න. නැතහොත් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තු වෙබ් අඩවියට පිවිස පර්යේෂක මාර්ගෝපදේශ මාලාව පර්යේෂනය කරන්න. (ඊ සේවාව/විශ්ලේෂණය සහ ඉක්මන් මාර්ගෝපදේශයන්/ගෙවීම් සහ ආපසු ගෙවීම්)

2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් පනතේ 145 (3) වගන්තිය යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද 2024 අප්‍රේල් 04 දිනැති අංක 2378/33 දරණ අනිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනයට අනුව, මෙහි පහත සඳහන් ක්‍රම භාවිත කිරීම මඟින් පමණක් දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල් වෙත බදු ගෙවීම් කළ යුතුය.

අ) මුදල් නැත්පත් කිරීම මඟින්:

ආ) ගෙවීම් ඇණවුමක් හෝ බැංකු අණකරයක් නැත්පත් කිරීම මඟින්:

ඇ) මාර්ගගත බදු ගෙවීමේ පහසුකම (OTPP) භාවිත කිරීම මඟින්:

• **ගෙවීම් කළ යුතු බැංකුව -**

ඕනෑම ලංකා බැංකු ශාඛාවක් හරහා ගෙවීම් කිරීමට හැකියාව ඇත.

2. SET ආකෘති පත්‍රය - 2024/2025 සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා උපදෙස්

ප්‍රකාශයේ ඉහළ කොටසෙහි මෙම ප්‍රකාශය මුල් ප්‍රකාශය ද නැතහොත් සංශෝධිත ප්‍රකාශය ද යන වග“✓”යොදා සලකුණු කළ යුතුය. යම් තැනැත්තෙකු විසින් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා ලබාදෙනු ලබන පළමු SET ආකෘති පත්‍රය, “මුල් ප්‍රකාශය” ලෙස සලකනු ලැබේ. බදු ගෙවන්නා විසින් සංශෝධිත ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් නොකළේ නම් මිස, මුල් ප්‍රකාශය අදාළ තක්සේරු වර්ෂය පුරා බල පැවැත් වේ.

ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද මුල් ප්‍රකාශයෙන් වෙනස් වේ නම් සංශෝධිත SET ආකෘති පත්‍රයක් භාර දිය හැකි අතර ඉන් පසුව ගෙවීමට නියමිත වාර්තා ගෙවීම් ඒ අනුව සිදු කළ යුතුය. නවද, සංශෝධිත ප්‍රකාශයක් භාර දීමේ දී SET ආකෘති පත්‍රයෙහි “සංශෝධිත ප්‍රකාශය” යන කොටුවේ“✓” සලකුණ යෙදීම වැදගත් වේ.

ආදායම් බදු වර්ගය කුමක්දැයි යන්නත් සඳහන් කරන්න. තනි පුද්ගලයන් සහ හවුල් ව්‍යාපාර නොවන තැනැත්තන් “සංස්ථාපිත බදු” කොටුව සලකුණු කළ යුතුය.

<i>(කරුණාකර අදාළ කොටුව ‘✓’ සලකුණු කරන්න)</i>				
ප්‍රකාශයේ වර්ගය	:	මුල් ප්‍රකාශය ☐	සංශෝධිත ප්‍රකාශය ☐	
ආදායම් බදු වර්ගය	:	සංස්ථාපිත ☐	තනි පුද්ගල ☐	හවුල් ව්‍යාපාර ☐

2.1 I සහ II කොටස් - ගෙවිය යුතු ඇස්තමේන්තුගත බදු ගණනය කිරීම.

I. දේශීය ආදායම

එක් එක් ආදායම් මූලාශ්‍රය මඟින් ඇස්තමේන්තුගත ආදායම පිළිවෙලින් ප්‍රකාශයේ (10), (20), (30) සහ (40) කොටුවල දක්වන්න.

II. විදේශීය ආදායම

සේවා නියුක්තිය, ව්‍යාපාර සහ ආයෝජනය හෝ වෙනත් ආදායම් මූලාශ්‍ර මඟින් ලැබෙන ඇස්තමේන්තුගත විදේශ ආදායම් වල එකතුව ප්‍රකාශයේ 40අ කොටුවෙහි දක්වන්න.

III. 50 වන කොටුව - ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම. (මුළු දේශීය ඇස්තමේන්තුගත ආදායම මුළු විදේශීය ඇස්තමේන්තුගත ආදායමට එකතු කිරීම)

අ) සේවනියුක්තියෙන්, ව්‍යාපාරයෙන්, ආයෝජනවලින් (ආයෝජන වත්කම් උපලබ්ධි වීමෙන් ලද ලැබීම් හැර) හෝ වෙනත් ආදායම් මූලාශ්‍ර මඟින් වන අපේක්ෂිත මුළු ඇස්තමේන්තුගත ආදායම නැතැත්තෙකුගේ මුළු ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම වේ.

කොටු අංක 10 සිට 40 සහ 40අ දක්වා කොටුවල සඳහන් කර ඇති සියළුම ආදායම් වල එකතුව 50 කොටුවේ සඳහන් කරන්න.

ආ) ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම ගණනය කිරීමේ දී අවසාන රඳවාගැනීමේ ගෙවීම් සහ නිදහස් කළ ප්‍රමාණ ඇතුළත් නොකළ යුතුය.

IV. 60 වන කොටුව - ඇස්තමේන්තුගත සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්

වර්ෂය තුළ දී සිදු කිරීමට නියමිත සියළු ඇස්තමේන්තුගත සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් ඇතුළත් කරන්න. (පහත සීමාවන්ට යටත්ව)

අනුමත පුණ්‍ය ආයතන වලට කරන ලද පරිත්‍යාග

දායකයාගේ වර්ගය	සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් ලෙස අඩුකළ හැකි උපරිම ප්‍රමාණය
පුද්ගලයින්	(අ) එකී තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පුද්ගලයාගේ බදු අය කළ හැකි ආදායමෙන් 1/3 හෝ (ආ) රුපියල් 75,000

	යන දෙකෙන් අඩු අගය
අස්ථිත්වය	(අ) එකී තක්සේරු වර්ෂය සඳහා අස්ථිත්වයේ බදු අය කළ හැකි ආදායමෙන් 1/5 හෝ (ආ) රුපියල් 500,000 යන දෙකෙන් අඩු අගය

- රජයට හෝ වෙනත් විශේෂිත ආයතන සඳහා වන පරිත්‍යාග
- ඒකාබද්ධ අරමුදල හෝ ජනාධිපති අරමුදල සඳහා ගෙවනු ලබන යම් මුදලක්
- සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභී පවුලක කාන්තාවක් සඳහා වෙළෙඳසලකේ පිහිටුවීම සඳහා වාසික පුද්ගලයකු විසින් මුදල් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් දෙන දායකත්වය
- 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනතේ යම් අවසරලත් වෙනත් බැංකුවක්, 2011 අංක 42 දරන මූල්‍ය ව්‍යාපාර පනත යටතේ අවසරලත් මූල්‍ය සමාගමක් හෝ 2000 අංක 56 දරන මූල්‍ය ලීසිං පනතේ 3 වගන්තියේ (අ) ඡේදය ප්‍රකාරව ලියාපදිංචි කරන ලද මූල්‍ය ලීසිං සමාගමක් විසින් වෙනත් මූල්‍ය ආයතනයක් අත්පත් කර ගැනීමේ, ආංශික අත්පත් කර ගැනීමේ, ව්‍යාපාර අත්නිර්ග්‍රහණය කර ගැනීමේ හෝ ඒකාබද්ධ කිරීමේ පිරිවැය, එකිනෙක මත පදනම්ව සියළු කරුණු සලකා බලමින් සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සනාථ කරන ලද පිරිවැයක් නම් එලෙස දරන ලද වියදම. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සනාථ කරන ලද පරිදි අනුමත මුදලෙන් 1/3 කට අඩු කිරීම සීමා කරනු ලැබේ.
- යම් තැනැත්තකු විසින්

- (i) රුපියල් මිලියන පහකට නොඅඩු පිරිවැයකට චිත්‍රපටයක් නිෂ්පාදනය කිරීමේදී;

(ii) රුපියල් මිලියන විසිපහ නොඉක්මවන පිරිවැයකට අලුත් සිනමා ශාලාවක් ඉදිකිරීමේ දී හා ඊට උපකරණ සවි කිරීමේ දී;

(iii) රුපියල් මිලියන දහයක් නොඉක්මවන පිරිවැයක් දරමින් සිනමා ශාලාවක් වැඩිදියුණු කිරීමේදී දරන ලද වියදම්

මෙම වියදම් අඩු කිරීම, බදු අය කළ හැකි ආදායමෙන් 1/3 කට සීමා වේ.

V. 70 වන කොටුව - ඇස්තමේන්තුගත සහන

තක්සේරු වර්ෂය සඳහා හිමිකම් ලබන ඇස්තමේන්තුගත සහන (පහත සීමාවන්ට යටත්ව) ඇතුලත් කරන්න.

- **පුද්ගල සහනය**
වාසික පුද්ගලයින් හෝ පුරවැසියන් වන පුද්ගලයින්, එක් එක් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා රු. 1,200,000 ක පුද්ගල සහනයට හිමිකම් ලබයි. කෙසේ වුවද, මෙම සහනය ඔහුගේ ශාක්‍යතාවයෙන් භාරකරුවෙකු,

භාරගැනුම්කරුවෙකු, පොල්මෑකරුවකු හෝ ඇවරකරුවෙකු සඳහා අදාළ නොවේ. ආයෝජන වත්කම් උපලබ්ධි කිරීමෙන් ලැබෙන ලැබීම් වලින් සමන්විත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම් ප්‍රමාණයට හැර, පුද්ගලයෙකුගේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායමෙන් සහනය අඩු කළ හැකිය.

• **කුලී ආදායම් සහනය**

ආයෝජන වත්කම් අළුත්වැඩියා කිරීම, නඩත්තු කිරීම සහ ක්ෂය වීම සඳහා බදු ගෙවන්නා විසින් දරන ලද යම් සත්‍ය වියදම්, වාසික පුද්ගලයා ඉල්ලුම් කිරීමට අදහස් නොකරන්නේ නම් පමණක් තක්සේරු වර්ෂය සඳහා වන ආයෝජන වත්කම් වලින් උද්ගතවන සමස්ථ කුලී ආදායමින් 25% ක් අඩු කිරීමට **වාසික පුද්ගලයින්** හිමිකම් ලබයි.

• **වෙනත් සහනය**

තම පරිශ්‍රයේ සවි කිරීම සඳහා සූර්ය පැනල අත් කරගෙන එය ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කර ඇති, වාසික පුද්ගලයන් හට එම සූර්ය පැනල අත්පත් කර ගැනීම සඳහා වැය කළ මුළු වියදම දක්වා හෝ ලබාගත් ණය මුදලක් සම්බන්ධයෙන් බැංකුවකට ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය තෙක් හෝ එක් එක් තක්සේරු වර්ෂය සඳහා රු. 600,000 ක් අඩු කර ගැනීමට එම **වාසික පුද්ගලයින්** හිමිකම් ලබයි.

VI. 80 වන කොටුව - ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි ආදායම
 ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි ආදායම ලබාගැනීමට 50 වන කොටුවේ ඇති ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායමෙන් 60 වන කොටුවේ සහ 70 වන කොටුවේ එකතුව අඩු කරන්න.

VII. 90 වන කොටුව - ඇස්තමේන්තුගත බදු බැඳියාව

ඇස්තමේන්තුගත බදු බැඳියාව විවිධ ආදායම් බදු අනුප්‍රමාණ අදාළ කරගනිමින් ගණනය කළ යුතුය. ඒ අනුව, SET ආකෘති පත්‍රයේ II වන කොටස පළමුව පිරවිය යුතු අතර එහි 90.10 කොටුවේ වටිනාකම 90 කොටුවට ඇතුළත් කළ යුතුය.

පහත සඳහන් තැනැත්තන් සඳහා පහත බදු අනුප්‍රමාණ අදාළ වේ.

(අ) තනි පුද්ගලයින්

- සම්මත අනුප්‍රමාණ

බදු අයකළ හැකි ආදායම් පරාසය (රු)	පහලම පරාසයට සමාන වන බදු අයකළ හැකි ආදායම් මත බද්ද	පහලම පරාසයට වැඩිවන බදු අයකළ හැකි අතිරේක ආදායම මත බදු අනුපාතය
---------------------------------	--	--

පළමු 500,000	30,000	6 %
ඊළඟ 500,000	60,000	12 %
ඊළඟ 500,000	90,000	18%
ඊළඟ 500,000	120,000	24%
ඊළඟ 500,000	150,000	30%
ශේෂය	-	36%

- විශේෂ අනුප්‍රමාණ

ඕනෑම මත්පැන් හෝ දුම්කොළ නිෂ්පාදනයක්, නිෂ්පාදනය කිරීම සහ විකිණීම හෝ ආනයනය සහ විකිණීම මගින් ලබන ලැබීම් සහ ලාභ මත
- 40%

ඔට්ටු සහ සුදු පවත්වාගෙන යාම මගින් ලබන ලැබීම් සහ ලාභ මත
- 40 %

(ආ) සමාගම්

- (i.) ඔට්ටු සහ සුදු පවත්වාගෙන යාම මගින් ලබන ලැබීම් සහ ලාභ මත - 40%
- (ii.) ඕනෑම මත්පැන් හෝ දුම්කොළ නිෂ්පාදනයක්, නිෂ්පාදනය කිරීම සහ විකිණීම හෝ ආනයනය සහ විකිණීම මගින් ලබන ලැබීම් සහ ලාභ මත
- 40%
- (iii.) ආයෝජන වත්කම් උපලබ්ධි වීමෙන් වන ලැබීම් ඇතුළත්ව, සමාගමක බදු අය කළ හැකි ආදායමේ ශේෂය මත - 30%

(ඇ) හවුල් ව්‍යාපාර

බදු අය කළ හැකි ආදායම (රු.)	ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රමාණය
1,000,000 ඉක්මවන	6%

(ඈ) පුනර්ජනන - 14 %

(ඉ) භාර - 30 %

(ඊ) ඒකක භාර හෝ අන්‍යෝන්‍ය අරමුදල් - 30 %

(උ) රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන - 30 %

(උආ) සේවා නියුක්ති භාරකාර අරමුදල, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල, අනුමත පාරිතෝෂිත අරමුදල, විශ්‍රාම අරමුදල සහ සමාජන අරමුදල - 14%

VIII. 100 වන කොටුව - ඇස්තමේන්තු ගත විදේශ බදු බැර

❖ යම් විදේශ බදු බැර ඇත්නම් 100 කොටුවේ ඇතුළත් කරන්න. විදේශ බදු බැරට සම්බන්ධ වන ලාභයේ හෝ ආදායමේ එවැනි කොටසක් මත බදු ප්‍රමාණයට විදේශ බදු බැර සීමා වේ.

IX. 110 වන කොටුව - ඇස්තමේන්තුගත අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද

සේවා නියුක්තික ආදායම APIT වලට යටත් වන සේවා නියුක්තියකු තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත APIT (අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද) 110 වන කොටුවෙහි ඇතුළත් කළ යුතුය.

X. 120 වන කොටුව - ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද

ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද ගණනය කිරීම සඳහා 100 වන කොටුවේ ප්‍රකාශ කර ඇති විදේශ බදු බැර සහ 110 වන කොටුවේ ප්‍රකාශ කර ඇති ඇස්තමේන්තුගත අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද (APIT) 90 වන කොටුවේ ඇති ඇස්තමේන්තු ගත බදු බැඳියාවෙන් අඩු කරන්න. එම අගය 120 වන කොටුවේ සඳහන් කරන්න.

XI. 130 වන කොටුව - නිදහස් කළ/ බැහැර කළ ආදායම (දේශීය සහ විදේශීය)

දේශීය මූලාශ්‍ර හෝ විදේශීය මූලාශ්‍ර වෙතින් නිදහස් කළ හෝ බැහැර කළ ආදායමක් පවතින නම් ඇතුළත් කරන්න.

2.2. III කොටස - ප්‍රකාශය

බදු ගෙවන්නා හෝ බදු ගෙවන්නාගේ සම්පූර්ණ බලයලත් අනුයෝජිතවරයෙකු විසින් SET ආකෘති පත්‍රය කිසියම් අසත්‍ය, වැරදි හෝ නොමඟ යවන සුළු තොරතුරු අන්තර්ගත නොවන බවට ප්‍රකාශ කරමින් අත්සන් කළ යුතුය.

3. ආදායම් බදු ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම් ගණනය කිරීම.

3.1. පහත සඳහන් සූත්‍රය භාවිතා කරමින් ගෙවිය යුතු ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම් ගණනය කරනු ලැබේ.

$$\text{ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම (E)} =$$

A - C

B

A	ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද (120 වන කොටුවේ ප්‍රකාශිත අගය)
B	වර්තමාන වාර්තය ඇතුළත්ව ඉතිරිව ඇති වාර්තා ගණන*
C	මෙම වාර්තයට පෙර බදු ගෙවීම්**

තක්සේරු වර්ෂයක් තුළදී, ආයෝජන වත්කම් උපලබ්ධි වීමෙන් ව්‍යුත්පන්න වූ හෝ ව්‍යුත්පන්න වීමට බලාපොරොත්තු වන ලැබීම් ත්‍රෛමාසික වාර්තා සඳහා සලකා නොබැලිය යුතුය

* වර්තමාන වාර්තය ද ඇතුළුව ඉතිරි වාර්තා ගණන - (B)

වාර්තා	1	2	3	4
"B"	4	3	2	1

** එකී වාර්තයට පෙර සිදු කළ බදු ගෙවීම් - (C)

ඉහත "C" සඳහා ගෙවීම් ලෙස පහත සඳහන් ගෙවීම් සලකිය යුතුය.

(අ) පෙර වාර්තා ගෙවීම්, සහ

(ආ) වාර්තමාන වාර්තා ගෙවීම් නියමිත දිනට පෙර ගෙවනු ලැබූ /රඳවා ගනු ලැබූ අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද ද (AIT) ඇතුළත්ව යම් රඳවා ගැනීමේ බදු ගෙවීමක් (WHT)

3.2. ශුද්ධ ත්‍රෛමාසික වාර්තා ගෙවීම ගණනය කිරීම

ගණනය කරන ලද ත්‍රෛමාසික වාර්තය ගෙවීම් වලින් අත්තිකාරම් ගෙවීම් සහ වෙනත් බදු බැර අඩු කිරීමෙන් ශුද්ධ ත්‍රෛමාසික වාර්තා ගෙවීම ගණනය කළ යුතුය.

ශුද්ධ ත්‍රෛමාසික වාර්තා ගෙවීම = E - F

E	ත්‍රෛමාසික වාර්තය ගෙවීම්
F	අත්තිකාරම් ගෙවීම් / වෙනත් බදු බැර

පහත සඳහන් ගෙවීම්, (F) යටතේ සලකනු ලැබේ.

1. අදාළ ත්‍රෛමාසිකය සඳහා කරන ලද අත්තිකාරම් වාර්තා ගෙවීමක්
2. හවුල් ව්‍යාපාරය විසින් ගෙවන ලද වාර්තාවලින් කොටස (හවුල් ව්‍යාපාරයක හවුල් කරුවන් සඳහා)

4. ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රකාශය සහ වාරික ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන දණ්ඩන විධිවිධාන.

4.1. SET ආකෘති පත්‍රය ප්‍රමාද වී ගොනු කිරීම සහ භාර නොදී ඉදිරිපත් නොකිරීම සාවද්‍ය හෝ නොමඟ යවන සුළු ප්‍රකාශ භාර දීම සඳහා දණ්ඩන විධිවිධාන

I. දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් උපදේස් දී ඇති පරිදි SET ආකෘති පත්‍රය ඉදිරිපත් කිරීමට අපොහොසත් වූ පුද්ගලයෙකු දේශීය ආදායම් පනතේ 185 වගන්තිය යටතේ රුපියල් මිලියනයක් දක්වා වූ දණ්ඩනයකට යටත් කරනු ලැබිය හැක.

II. වැරදි SET ආකෘති පත්‍රයක් හේතුවෙන් හා SET ආකෘති පත්‍රයේ වැදගත් දෙයක් අනභූත කිරීම හේතුවෙන් බදු මුදලක් අඩුවෙන් ගෙවන ලද විටෙක පහත සඳහන් ප්‍රමාණයට දණ්ඩනය පනවනු ලැබේ.

(අ) (ආ) අදාළ නොවන්නේ නම්, අඩුවෙන් කරන ලද ගෙවීමෙන් 25% හෝ

(ආ) අඩුවෙන් කරන ලද ගෙවීම -

- රුපියල් මිලියන දහයකට වඩා වැඩි වන්නේ නම්; හෝ
- අදාළ කාලසීමාව සඳහා එම තැනැත්තාගේ බදු බැඳීමෙන් 25% වඩා වැඩිවන්නේ නම්,

එසේ අඩුවෙන් කරන ලද ගෙවීමෙන් 75% ක ප්‍රමාණයක දණ්ඩනයක් දේශීය ආදායම් පනතේ 180 වගන්තිය යටතේ පනවනු ලැබේ.

III. SET ආකෘති පත්‍රය, බදු නිලධාරියකුට කරන ලද ප්‍රකාශයක් ලෙස සැලකේ. ඒ අනුව, සාවද්‍ය හෝ නොමඟ යවන සුළු ප්‍රකාශයක් මත පදනම්ව දේශීය ආදායම් පනතේ 181 වගන්තිය යටතේ දණ්ඩනය පනවනු ලැබේ. දණ්ඩනය වනුයේ රු.50,000/- හෝ අසත්‍ය හෝ නොමඟ යවන සුළු ප්‍රකාශය හේතුවෙන් අඩුවෙන් ප්‍රකාශ කර ඇති මුදල යන දෙකෙන් වැඩි අගය වේ.

IV. චේතාන්විතව සාවද්‍ය හෝ නොමඟ යවන සුළු ප්‍රකාශයක් කරනු ලබන යම් තැනැත්තකු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, දේශීය ආදායම් පනතේ 190 වගන්තිය යටතේ රුපියල් මිලියනයක් දක්වා වූ දඩයකට හෝ එක් අවුරුද්දක් දක්වා වූ කාලයකට බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීමකට හෝ ඒ දඩය හා බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීම යන දඬුවම් දෙකටම යටත් විය හැකිය.

4.2 වාරික ගෙවීම් සිදු නොකිරීම/ ප්‍රමාද වී වාරික ගෙවීම හෝ වාරික ගෙවීම පැහැර හැරීම සම්බන්ධයෙන් වන දණ්ඩන විධිවිධාන.

I. අදාළ ගෙවීම් සිදු නොකිරීම/ප්‍රමාද වී ගෙවීම් කිරීම සඳහා දණ්ඩන - (දේශීය ආදායම් පනතේ 179 (2) වගන්තිය යටතේ විධිවිධාන)

වාරික ගෙවීම සඳහා නියමිත දිනෙන් දින 14 ක් ඇතුළත මෙම පනත යටතේ නියම කරන ලද වාරික හෝ ඉන් කොටසක් ගෙවීමට අපොහොසත් වන යම් තැනැත්තෙකු ගෙවිය යුතු, එහෙත් ගෙවා නොමැති බදු මුදලින් 10% කට සමාන දණ්ඩනයකට යටත් කළ හැකිය.

II. දඩ සහ බන්ධනාගාරගත කිරීම (දේශීය ආදායම් පනතේ 189 වගන්තිය යටතේ විධිවිධාන)

චේතාන්විතව වාරික ගෙවීම් පැහර හරිනු ලබන යම් තැනැත්තකු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, දේශීය ආදායම් පනතේ 189 වගන්තිය යටතේ රුපියල් මිලියන දහයක් දක්වා වූ දඩයකට හෝ අවුරුදු දෙකක් දක්වා වූ කාලයකට බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීමකට හෝ එම දඩය හා බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීම යන දඬුවම් දෙකට ම යටත් කළ හැකිය.

III. අඩුවෙන් කරන ලද වාරික ගෙවීම මත පොළිය- (දේශීය ආදායම් පනතේ 159 (1) වගන්තිය යටතේ විධිවිධාන)

යම් ගෙවිය යුතු බදු වාරිකයක් හෝ ඉන් කොටසක් නියමිත දිනට නොගෙවා ඇති අවස්ථාවල දී එවැනි වාරිකයකට හෝ ඉන් කොටසකට, මසකට හෝ මාසයකින් කොටසකට **1.5% ක පොළියක්** පැනවීම කළ හැකිය.

5. නිදර්ශන

උදාහරණ 01.

01: කුලතුංග මහතා "NAPTA" සමාගමෙහි ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා වේ. 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඔහුගේ අපේක්ෂිත ආදායම පහත පරිදි වේ.

- සේවා නියුක්ති ආදායම රු. 15,000,000 කි. (රු. 1,250,000×12)
- 2024.05.01 වන දින දළ පොළී ආදායම ලැබීම් රු. 2,000,000 කි. (5% ක අනුප්‍රමාණයකින් අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද අඩු කර ඇත).
- ව්‍යාපාර ආදායම රු. 2,500,000 කි.

තක්සේරු වර්ෂය තුළදී, ඔහු රු.750,000 ක මුදලක් වකුගඩු අරමුදල සඳහා උපකරණ මිලදී ගැනීම සඳහා පරිත්‍යාග කර ඇත. ඊට අමතරව, කුලතුංග මහතා ඔහුගේ නේවාසික ස්ථානයට රු.1,350,000 ක් වූ පූර්ව පැනලයක් සවිකර ඇති අතර එය ජාතික විදුලි බල පද්ධතිය හා සම්බන්ධ කර ඇත.

ඉහත ආදායම් වලට අමතරව ඔහු ස්වකීය විදේශීය උපදේශන ආදායම වශයෙන් රුපියල් 3,000,000 ක් ඉපයීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන අතර එය මහජන බැංකුවේ පවතින ඔහුගේ විදේශ මුදල් ගිණුම හරහා ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රේෂණය කරනු ලැබේ.

ගෙවිය යුතු ඇස්තමේන්තුගත බද්ද ගණනය කිරීම

		රු.
සේවා නියුක්ති ආදායම		15,000,000
පොළී ආදායම		2,000,000
ව්‍යාපාර ආදායම		2,500,000
ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		19,500,000
අඩු කළා - සහන		
• පුද්ගලික සහනය		(1,200,000)
• සුර්ය පැනල		(600,000)
අඩු කළා - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		
• වකුගඩු අරමුදලට පරිත්‍යාග		(750,000)
ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි ආදායම		16,950,000
ඇස්තමේන්තුගත බදු බැඳියාව		
	$500,000 \times 6\% = 30,000$	
	$500,000 \times 12\% = 60,000$	
	$500,000 \times 18\% = 90,000$	
	$500,000 \times 24\% = 120,000$	
	$500,000 \times 30\% = 150,000$	
	$14,450,000 \times 36\% = 5,202,000$	5,652,000
මුළු බදු බැඳියාව		5,652,000
අඩු කළා - අ.පු.ආ.ව. (APIT)		(4,518,000)
ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද (A)		1,134,000

****ඇස්තමේන්තුගත අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම**

මාසික සේවා නියුක්ති ආදායම - ප්‍රාථමික (1,250,000 ට 36%) (15,000,000 / 12)	1,250,000
අඩු කළා - පුද්ගල අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද (APIT) වගු අංක 01 ප්‍රකාරව	73,500
මසකට අඩුකළ හැකි පුද්ගල අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද (APIT) (450,000-73,500)	376,500
වර්ෂයකට අඩුකළ හැකි පුද්ගල අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද (202,500 × 12)	4,518,000

ගෙවිය යුතු ත්‍රෛමාසික වාරික ගණනය කිරීම

$$\begin{aligned}
 \text{ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම (E)} &= \frac{A - C}{B} \\
 &= \frac{1,134,000 - 100,000}{4} \\
 \text{ගෙවිය යුතු පළමු ත්‍රෛමාසික වාරික} &= \underline{\underline{රු.258,500}}
 \end{aligned}$$

උදාහරණ 02

මහාචාර්ය ක්‍රිෂාන්ති ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ සමාජ විද්‍යා පීඨයට අනුබද්ධව සේවය කරයි. තවද ඈය පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයට සිය සේවය සපයන අතර ඒ සඳහා මාසික ගෙවීමක් ලබා ගනියි. 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඈයගේ අපේක්ෂිත ආදායම පහත පරිදි වේ.

- රජරට විශ්වවිද්‍යාලයෙන් ලද සේවා නියුක්ති ආදායම (ප්‍රාථමික සේවා නියුක්තිය) රු. 5,400,000 කි.
- පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයෙන් ලැබෙන සේවා නියුක්ති ආදායම (ද්විතීයික සේවා නියුක්තිය) රු. 2,500,000 කි. ප්‍රාථමික සේවා නියුක්තියෙන් ලැබෙන මාසික ආදායම රු. 322,000 පරාසයට වැඩි බැවින් අදාළ බදු අනුප්‍රමාණය 36% කි.
- 2024.05.01 වන දින ලද දළ පොළී ආදායම රු. 4,000,000 කි. (5% ක අනුප්‍රමාණයකින් අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද රු. 200,000 අඩු කර ඇත).

සේවනියුක්ති ආදායම, ඇස්තමේන්තුගත මූල්‍ය සහ මූල්‍ය නොවන ප්‍රතිලාභ වලින් සමන්විතය. 2024 දෙසැම්බර් මස තුළ මහාචාර්යවරිය තම පරිශ්‍රයේ සවි කිරීම සඳහා සුර්ය පැනල ලබා ගැනීමට රු. 1,350,000 වැය කර ඇති අතර එය ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කර ඇත. ඈය ඖෂධ සහ උපකරණ මිලදී ගැනීම සඳහා ජාතික රෝහල වෙත රු.750,000 ක් පරිත්‍යාග කර තිබේ.

ගෙවිය යුතු ඇස්තමේන්තුගත බද්ද ගණනය කිරීම

		රු.
සේවා නියුක්ති ආදායම (ප්‍රාථමික + ද්විතීයික)	(5,400,000 + 2,500,000)	7,900,000
ආයෝජන ආදායම		
• පොළී ආදායම		4,000,000
ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		11,900,000
අඩු කළා - සහන		
• ජාතික රෝහල වෙත පරිත්‍යාග	(750,000)	
• සුද්ගලික සහනය	(1,200,000)	
අඩු කළා - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		

• සුරිය පැනල අත් කර ගැනීමට වියදම	(600,000)	2,550,000
ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි ආදායම (ETI)		9,350,000
දළ ඇස්තමේන්තුගත බදු බැඳියාව	$500,000 \times 6\% = 30,000$	
	$500,000 \times 12\% = 60,000$	
	$500,000 \times 18\% = 90,000$	
	$500,000 \times 24\% = 120,000$	
	$500,000 \times 30\% = 150,000$	
	$6,850,000 \times 36\% = 2,466,000$	2,916,000
අඩුකළා: ඇස්තමේන්තුගත අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද **		(1,962,000)
ඇස්තමේන්තුගත බදු බැඳියාව		954,000

**ඇස්තමේන්තුගත අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම (සේවා යෝජකයා විසින් අඩු කළ යුතු)

විස්තරය		ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි ආදායම (ETI)		අඩු කරන ලද බද්ද
ප්‍රාථමික සේවා නියුක්ති ආදායම APIT උපදෙස් මාලාව සහ වගු අංක 01 පරිදි	(5,400,000/12) 450,000	450,000	$(450,000 \times 36\%) - 73,500 = 88,500$	
මසකට අඩු කරන අ.පු. ආ බ (APIT)				88,500
වර්ෂයකට අඩු කරන අ.පු. ආ බ (APIT)			$88,500 \times 12$	1,062,000
ද්විතියික සේවා නියුක්ති ආදායම	208,333	208,333	$208,333 \times 36\% = 75,000$	75,000
ද්විතියික සේවා නියුක්තිය APIT උපදෙස් මාලාව සහ වගු අංක 07 පරිදි			$75,000 \times 12 = 900,000$	900,000
මුළු අ. පු. ආ. බ. (APIT) අඩුකිරීම				1,962,000

ගෙවිය යුතු ත්‍රෛමාසික වාරික ගණනය කිරීම

ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම (E)	=	$\frac{A - C}{B}$
		= $\frac{954,000 - 200,000}{4}$
ගෙවිය යුතු පළමු ත්‍රෛමාසික වාරික	=	<u>රු.188,500</u>

උදාහරණ 03.

03: වෛද්‍ය අකර්මී සේවාදෙණිය ශික්ෂණ රෝහලේ විකලාංග ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙක් ලෙස සේවය කරයි. එලෙසම ඔහු විශේෂඥ වෛද්‍යවරයෙක් වශයෙන් පෞද්ගලික රෝහලක කටයුතු කරයි. 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඔහුගේ අපේක්ෂිත ආදායම පහත පරිදි වේ.

- සේවා නියුක්ති ආදායම රු. 9,600,000 කි.
- ඔහු පෞද්ගලික වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානයෙන් උපයන ව්‍යාපාර (වෘත්තීය) ආදායම රු. 40,000,000 කි.
- 2024.07.01 වන දින ලද දළ පොළී ආදායම රු. 6,000,000 කි. (5% ක අනුප්‍රමාණයකින් අඩු කර ඇති අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද. රු.300,000 කි.
- කුලී ආදායම රු. 8,000,000 කි.

සේවා නියුක්ති ආදායම, ඇස්තමේන්තුගත මූල්‍ය සහ මූල්‍ය නොවන ප්‍රතිලාභවලින් සමන්විතය. එමෙන්ම අනුමත පුණ්‍යායතනයක් සඳහා රු. 300,000 පරිත්‍යාග කිරීමටද බලාපොරොත්තු වේ. පළමු වාරිකයට ප්‍රථම ගෙවන ලද බද්ද රු.1,250,000 කි.

ගෙවිය යුතු ඇස්තමේන්තුගත බද්ද ගණනය කිරීම

		රු.
සේවා නියුක්ති ආදායම		9,600,000
ව්‍යාපාර ආදායම		40,000,000
ආයෝජන ආදායම		
• පොළී ආදායම		6,000,000
• කුලී ආදායම		8,000,000
ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		63,600,000
අඩු කළා - සහන		
• කුලී සහනය	8,000,000 × 25%	(2,000,000)
• පුද්ගලික සහනය		(1,200,000)
අඩු කළා - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		
• අනුමත පුණ්‍යායතනයකට පරිත්‍යාග		(75,000)

(බදු අය කළ හැකි ආදායමෙන් 1/3 ක් බදු අඩු කිරීමට යටත්ව හෝ රු. 75,000 යන්තෙන් අඩු අගය)		
ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි ආදායම		60,325,000
දළ ඇස්තමේන්තුගත බදු බැඳියාව	$500,000 \times 6\% = 30,000$	
	$500,000 \times 12\% = 60,000$	
	$500,000 \times 18\% = 90,000$	
	$500,000 \times 24\% = 120,000$	
	$500,000 \times 30\% = 150,000$	
	$57,825,000 \times 36\% = 20,817,000$	21,267,000
අඩු කළා: ඇස්තමේන්තුගත අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද **		(2,574,000)
ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද (A)		18,693,000

****ඇස්තමේන්තුගත අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම**

මාසික සේවා නියුක්ති ආදායම - ප්‍රාථමික (800,000 ට 36%) (9,600,000 / 12)	288,000
අඩු කළා - පුද්ගල අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද (APIT) වගු අංක 01 ප්‍රකාරව	73,500
මසකට අඩුකළ හැකි පුද්ගල අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද (APIT) (288,000-73,500)	214,500
වර්ෂයකට අඩුකළ හැකි පුද්ගල අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද (214,500 × 12)	2,574,000

ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම් ගණනය කිරීම

	පළමු වාරිකය (රු.)	දෙවන වාරිකය (රු.)	තුන්වන වාරිකය (රු.)	හතර වන වාරිකය (රු.)
A	18,693,000	18,693,000	18,693,000	18,693,000
B	4	3	2	1
C	300,000	4,898,250	9,496,500	14,094,750
ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම් (E)	4,598,250	4,598,250	4,598,250	2,598,250
අඩු කිරීම් (F)	-	-	-	-

අවසාන ත්‍රේමාසික වාරික ගෙවීම (E- F)	4,598,250	4,598,250	4,598,250	4,598,250
--	-----------	-----------	-----------	-----------

උදාහරණ 4:

නාලක මහතා මුළුතැන්ගේ උපකරණ නිෂ්පාදනය කිරීමේ ව්‍යාපාරයක නිරත වේ. 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඔහුගේ **අපේක්ෂිත** ආදායම පහත පරිදි වේ;

- ව්‍යාපාර ආදායම රු. 25,000,000 කි (ඉඩ දී ඇති වියදම් අඩු කිරීමෙන් පසු).
- දෙවන කාර්තුව අවසානයේ දී ලද දළ පොළී ආදායම රු. 5,000,000 කි. (2024.08.01 දින අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද 5% ක අනුප්‍රමාණයකින් අඩුකර තිබේ). ඒ අනුව පොළිය මත අඩු කරන ලද අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද = 250,000).
- ඔහු 2024 ජූනි මස 15 වන දින පළමුවන වාරිකය සඳහා රු. 900,000 ක අත්තිකාරම් ගෙවීමක් සිදු කර ඇත.

ගෙවිය යුතු ඇස්තමේන්තු බද්ද ගණනය කිරීම

		රු.
ව්‍යාපාර ආදායම		25,000,000
ආයෝජන ආදායම		
• පොළී ආදායම		5,000,000
ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		30,000,000
අඩු කළා - සහන		
• පුද්ගලික සහනය		(1,200,000)
ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද		28,800,000
	$500,000 \times 6\% = 30,000$	
	$500,000 \times 12\% = 60,000$	
	$500,000 \times 18\% = 90,000$	
	$500,000 \times 24\% = 120,000$	
	$500,000 \times 30\% = 150,000$	
	$26,300,000 \times 36\% = 9,468,000$	9,918,000

ගෙවිය යුතු ත්‍රෛමාසික වාරික ගණනය කිරීම

$$\begin{aligned}
 \text{ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම} & \quad (E) & = & \quad \frac{A - C}{B} \\
 & & = & \quad \frac{9,918,000 - 250,000 \text{ (AIT)}}{4} \\
 & & = & \quad 2,417,000 \\
 \\
 \text{ගෙවිය යුතු පළමු වාරිකය} & & = & \quad E - F \\
 & & = & \quad E - \text{අත්තිකාරම් ගෙවීම} \\
 & & = & \quad 2,417,000 - 900,000 \\
 \text{ශුද්ධ ගෙවිය යුතු පළමු වාරිකය} & & = & \quad \underline{\text{රු. 1,517,000}}
 \end{aligned}$$

උදාහරණ 05.

හිරුණි සහ වරුණි HW එන්ටර්ප්‍රයිස් හි හවුල් ව්‍යාපාර ලාභ සමාන පදනමින් බෙදා ගන්නා හවුල්කරුවන් දෙදෙනෙකි. මෙම හවුල් ව්‍යාපාරය වානේ නිපැයුම් නිෂ්පාදනය කරන හවුල් ව්‍යාපාරයකි. 2024/2025 තක්සේරු වර්ෂය තුළ හවුල් ව්‍යාපාරයේ ඇස්තමේන්තුගත ලැබීම් සහ ලාභ පහත පරිදි වේ.

- ව්‍යාපාර ආදායම (ඉඩ දී ඇති වියදම් අඩු කිරීමෙන් පසු) රු. 54,000,000 කි.
- 2024.06.15 දින ලද පොළී ආදායම රු. 7,500,000 කි. (2024.07.15 දින 5% ක අනුප්‍රමාණයකින් අඩු කරන ලද අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද රු. 7,500,000 x 5% = 375,000)
- වාර්ෂික කුලී ආදායම රු. 3,300,000 කි. (ගෙවීම් ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් ර.ගැ.බ./අ.ආ.බ අඩු කර නැති බවට උපකල්පනය කර ඇත.)

අනුමත පුණ්‍යායතනයකට රු. 500,000 ක් පරිත්‍යාග කිරීමට හවුල් ව්‍යාපාරය අදහස් කරයි.

හවුල් ව්‍යාපාරයෙන් ගෙවිය යුතු ඇස්තමේන්තුගත බද්ද ගණනය කිරීම

	රු.
ව්‍යාපාර ආදායම	54,000,000
ආයෝජන ආදායම	
• පොළී ආදායම	7,500,000
• කුලී ආදායම	3,300,000
ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම	64,800,000
අඩු කළා - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්	
• අනුමත පුණ්‍යායතනයකට කළ පරිත්‍යාග (බදු අය කළ හැකි ආදායමෙන් 1/5 ක් හෝ රු. 500,000 ක් හෝ යන දෙකෙන් අඩු අගය)	(500,000)

ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි අදායම		64,300,000
ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද	$1,000,000 \times 0\% = 0$	
	$63,300,000 \times 6\% = 3,798,000$	3,798,000
ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද (A)		3,798,000

හවුල් ව්‍යාපාරය විසින් ගෙවිය යුතු ත්‍රෛමාසික වාරික ගණනය කිරීම

	පළමු වාරිකය (රු.)	දෙවන වාරිකය (රු.)	තුන්වන වාරිකය (රු.)	හතර වන වාරිකය (රු.)
A	3,798,000	3,798,000	3,798,000	3,798,000
B	4	3	2	1
C	375,000	1,230,750 (855,750 + 375,000)	2,086,500 (1,230,750 + 855,750)	2,942,250 (2,086,500 + 855,750)
ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම (E)	855,750	855,750	855,750	855,750
අඩු කිරීම (F)	-	-	-	-
අවසාන ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම (E- F)	855,750	855,750	855,750	855,750
හවුල් ව්‍යාපාර බදු බැර-හිරුණ (50%)	427,875	427,875	427,875	427,875
හවුල් ව්‍යාපාර බදු බැර- වරුණ (50%)	427,875	427,875	427,875	427,875

- එක් එක් වාරිකය නියමිත දිනට රඳවා ගැනීමේ අනුයෝජනයා විසින් අඩු කළ සමුච්චිත අන්තිකාරම් ආදායම් බදු "C" ට ඇතුළත් කළ හැකිය.

සටහන:

හවුල් ව්‍යාපාර විසින් හවුල් ව්‍යාපාර බද්දෙහි අදාළ කොටස හවුල්කරුවන්ට වෙන් කළ යුතුය. හවුල් ව්‍යාපාර ආදායම් බදු ගෙවීමට යටත්ව හවුල් ව්‍යාපාර බද්දෙහි කොටස බදු බැරක් ලෙස අඩු කිරීමට හවුල්කරුවන්ට හිමිකම් ඇත. (ප්‍රමාණයන් දී ඇති සමීකරණයේ "F" ට ඇතුළත් කරන්න.)

කෙසේ වුවත්, හවුල් ව්‍යාපාර බද්දේ එම අදාළ කොටසේ යම් අතිරික්තයක් ඇත්නම් ආපසු ගෙවීමට හිමිකම් නොමැති අතර ඉදිරි තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඉදිරියට ගෙන යාමට ඉඩ දෙනු

ලැබේ. එවැනි අතිරික්ත ප්‍රමාණ ඉදිරියේ දී ගෙවිය යුතු වාරික ගෙවීම් වලින් අඩු කිරීමට හවුල්කරුවන්ට හිමිකම ඇත. (එම ප්‍රමාණයන් දී ඇති සමීකරණයේ “F” ට ඇතුළත් කරන්න.)

ආදායම් කොටස්වල, සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්වල සහ බදු බැරවල ඇස්තමේන්තුගත බෙදාහැරීම (රු.)

	හිරුණි හවුල්කරු 1	වරුණි හවුල්කරු 2
ව්‍යාපාර ආදායමේ කොටස	27,000,000	27,000,000
ආයෝජන ආදායමේ කොටස		
• පොලීය	3,750,000	3,750,000
• කුලී ආදායම	1,650,000	1,650,000
අනුමත පුනර්ගායනන සඳහා වන පරිත්‍යාග මත සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්	250,000	250,000
පොලීය මත අත්තිකාරම් ආදායම් බද්දේ කොටස	187,500	187,500
හවුල් ව්‍යාපාර ආදායම් බදු කොටස (බදු බැර ප්‍රමාණය නියමිත දිනට පෙර කරන ලද බදු ගෙවීම් වේ.)	1,711,500	1,711,500

හිරුණි මහත්මියගේ ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද ගණනය කිරීම.

2024.07.01 වන දින හිරුණි මහත්මිය ලද දළ පොළී ආදායම රු. 2,000,000 කි. (අත්තිකාරම් ආදායම් බද්ද 5% කින් අඩු කර ඇත.) ඈය අනුමත පුනර්ගායනනයක් සඳහා රු.300,000 ක් පරිත්‍යාග කර ඇති අතර නිවාස ණය පොළී සඳහා ද වියදම් දරා ඇත. එමෙන් ම වර්ෂය තුළ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍ය සඳහා රු. 350,000 සහ රු. 275,000 බැඟින් වියදම් කර ඇත.

		රු.
ව්‍යාපාර ආදායම		27,000,000
ආයෝජන ආදායම		
• පොළී ආදායම	(3,750,000+2,000,000)	5,750,000
• කුලී ආදායම		1,650,000
ඇස්තමේන්තුගත තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		34,400,000
අඩු කළා - සහන		
• පුද්ගලික සහනය		(1,200,000)
අඩු කළා - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		
• අනුමත පුනර්ගායනනයකට කළ පරිත්‍යාග (බදු අය කළ හැකි ආදායමින් 1/3 ක් හෝ රු. 75,000 හෝ යන දෙකෙන් අඩු අගය)		(75,000)
ඇස්තමේන්තුගත බදු අය කළ හැකි ආදායම		33,125,000
ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද	$500,000 \times 6\% = 30,000$	

	$500,000 \times 12\% = 60,000$	
	$500,000 \times 18\% = 90,000$	
	$500,000 \times 24\%$ $= 120,000$	
	$500,000 \times 30\%$ $= 150,000$	
	$30,625,000 \times 36\% =$ $11,025,000$	11,475,000
ඇස්තමේන්තුගත ගෙවිය යුතු බද්ද		11,475,000

ගෙවිය යුතු ත්‍රෛමාසික වාරික ගණනය කිරීම

	පළමු වාරිකය (රු.)	දෙවන වාරිකය (රු.)	තුන්වන වාරිකය (රු.)	හතර වන වාරිකය (රු.)
A	11,475,000	11,475,000	11,475,000	11,475,000
B	4	3	2	1
C	287,500	3,084,375 (287,500+2,796,875)	5,881,250 (3,084,375+2,796,875)	8,678,125 (5,881,250+2,796,875)
ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම (E)	2,796,875	2,796,875	2,796,875	2,796,875
අඩු කිරීම් (F)				
හවුල් ව්‍යාපාර ආදායම් කොටස	427,875	427,875	427,875	427,875
අනාගත ගෙවිය යුතු බදු වාරිකය ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා	-	-	-	-
ශුද්ධ ත්‍රෛමාසික වාරික ගෙවීම(E- F)	2,369,000	2,369,000	2,369,000	2,369,000

යම් ගැටළුවක් ඇත්නම් පහත දුරකථන අංක අමතා වැඩි විස්තර ලබා ගත හැක.

1. 1944 - දේශීය ආදායම් ඇමතුම් මධ්‍යස්ථානය
2. 011-2134250 - ජ්‍යෙෂ්ඨ කොමසාරිස් - නිශ්කාෂන හා විධාන අංශය
3. 011-2134205 - කොමසාරිස් - උපදේශන සහ ප්‍රවර්ධන අංශය
4. 011-2134204 - කොමසාරිස් - නිශ්කාෂන හා විධාන අංශය
5. දේශීය ආදායම් සියලුම නගර බදු සහ ප්‍රාදේශීය කාර්යාල